

پنجابی زبان کے حقائق

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਤੇ ਛੰਦਾਬੰਦੀ

(੧੫,੧੬ ਵੀਂ ਸਦੀ ਈ: ਵਿਚ)

“ਜਪੁ”

ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ

—0—

Panjabi Language & Prosody

(15th & 16th Centuries A. D.)

Based mainly on

By **Guru Nanak Dev**

(1469—1538 A. D.)

Mohan Singh Uberoi.

ਓਡੀਓਡੀ ਏ ਆਫ ਡਿਯੋਡੀ

੪੯੧.੪੨

ਮੋ ੧੨੫

੨੪੬੪੭

ਏ ਡਾਕਟਰ ਓ

ਬਾਬੂ ਗੁਪਾਲ ਦਾਸ ਠੁਕਰਾਲ ਮੈਨੇਜਰ ਮਰਕੈਂਨਟਾਈਲ
ਪਰੈਸ, ਚੈਂਬਰਲੇਨ ਰੋਡ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਾਲ
ਛਪੀ ਤੇ ਡਾਕਟਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਨੇ ਪਰੇਮ
ਨਗਰ, ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ ਪਰਗਾਸ ਕੀਤੀ ॥

JAPU

੦੧ ਓਰੁ ਨਾਕ ਡੇਵ

(1188-1538 A. D.)

Mohan Singh Upreti

ਪੰਜਾਬੀ

ਆਖਰ, ਪੈਂਤੀ, ਵਾਜ਼-ਬਦਲਾ, ਸ਼ਬਦ-ਬਣਾਉ, ਬਿਆਕਰਣ, ਤੇ

ਛੰਦਾਬੰਦੀ

੧੫, ੧੬ਵੀਂ ਸਦੀ ਈ: ਵਿਚ

“ਜਪੁ”

ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ

* * ਰਚਣਹਾਰਾ * *

ਡਾ: ਮੋਹਣ ਸਿੰਘ ਉਬਹਰਾ

ਐਮ. ਏ.; ਪੀ. ਐਚ. ਡੀ.; ਡੀ. ਲਿਟ.,

ਲੈਕਚਰਰ, ਪੰਜਾਬੀ ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ

ਓਰੀਐਂਟਲ ਕਾਲਿਜ

ਲਹੌਰ

੨੫੪

ਪੈਹਲੀ ਵਾਰ

੧੦)

ਮਿਲਣ ਦਾ ਪਤਾ—

ਓਰੀਐਂਟਲ ਕਾਲਿਜ

ਭਿਸਮਿ

ਏ, ਤਠਯਾਕੀ, ਉਤਠ-ਠਠਠ, ਲਠਠ-ਠਠਠ, ਠਿਠ, ਠਠਠ

ਠਿਠਠਠਠ

ਠਠੀ : ਠਿ ਠਿਠ 'ਠਿਠਠ' ਮੁਠ

ਜਪੁ

ਕਰਤਾ

ਪਵਿਤਰ ਚਰਨਾਂ ਵਿਚ

(੦੯)

ਠਠ ਲਿਠਠ

੪੫੮

—ਠਠ ਠ ਠਠਠੀ

ਜਲੀਠ ਲਠਾਂਠਿਠਠ

PREFACE.

This book is a study of the Panjabi language and prosody and is therefore a companion volume to my History of Panjabi Literature published in 1933. It has grown out of three lectures on *Japu*, a liturgical piece to be recited by every Sikh in the morning, composed by Guru Nanak Dev (1469-1538 A. D.). Within its sweep have been brought a study of the Panjabi alphabet, morphology, phonology, grammar, prosody and an historical-ethnological account of Apabhramsa and modern Panjabi, illustrations having been drawn, in addition to *Japu* and the other writings of Nanak, from the third, fourth, fifth and tenth Gurus, Bhai Gurdas, and Bajid, all in verse, and from the prose commentaries and biographies (two still in MS., one copied out in 1701 A. D.) written in the 17th and 18th centuries. A word index of *Japu* (982 words) has for the first time been prepared, which should prove very useful in a comparative study of the North-Indian vernaculars and their relations to *Prakrit* and *Apabhramsa*.

The book throws new light on and elucidates several linguistic problems. In the earliest period of the history of our province there were spoken languages (*Prakrits*), the literary forms of some of which are preserved as Vedic *Chhāndasa* and Classical Sanskrit. The phonetic genius of the blending races developed